हिमसंस्कृतवार्ताः

दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

पञ्चाङ्गम्

अद्य सिद्धार्थी वि.सं. २०८२,
कलियुगाब्धः ५१२७ शरद-ऋतुः
सूर्यः दक्षिणायनम् कार्तिककृष्णद्वादशी
कार्तिक ०२ प्रविष्टांशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-5 ■ वर्ष-4 ■ अङ्क-353 | 1 | अक्तूबर, 18 2025 | Website- www.himsanskritam.com | Email-himsanskrit@gmail.com

2 HPU Shimla- हिमाचलविश्वविद्यालयेन उपाधिं पूर्णां कर्तुं श्रेणीं परिष्कर्तुं चातिरिक्तः अवसरः प्रदत्तः

3 २३ वर्षपूर्वं बालिकया कवलितं नाणकं; चमियाना-चिकित्सालयस्य वैद्याः शल्यक्रियया निष्कासितवन्तः

5 छात्रवृत्त्या विहीनः न भविष्यति प्रदेशस्य कोऽपि छात्रः- मुख्यमन्त्री योगी

सुभाषितम्

**अहो विनिकृतो लोको,
लोभेन च वशीकृतः।
लोभक्रोधभयोन्मत्तो,
नात्मानमवबुध्यते।।**

अर्थात्- अहो! लोभ के वशीभूत होकर यह सारा संसार ठगा जाता रहा है। लोभ, क्रोध और भय से यह संसार इतना उन्मत्त हो गया है कि अपने आपको भी नहीं समझ पाता।

रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः प्रथम-तेजस-एलसीए-एमके-वन-ए-युद्ध विमानस्य अनावरणं अकरोत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः हिन्दुस्तान-एरोनॉटिक्स-लिमिटेड-संस्थायाः नासिक-उत्पादनान्वितौ निर्मितस्य प्रथम-तेजस-एलसीए-एमके-वन-ए-युद्ध विमानस्य अनावरणं अकरोत् । अत्रावसरे, रक्षामन्त्रिणा एचटीटी-चत्त्वारिंशत् प्रशिक्षु विमान-निर्माणकर्तृ-समवायस्यापि शुभारम्भः कृतः। श्रीसिंहेन नासिक-विभागे निर्मितानां सुखोई-त्रिंशत्, एलसीए, एचटीटी-चत्वारिंशत् विमानानां प्रशंसा कृता सहैव प्रोक्तं यत् एतेषां विमानानाम् उड्डयनं रक्षा-क्षेत्रे आत्मनिर्भरतायाः उड्डयनम् अस्ति। रक्षामन्त्रिणा रक्षोत्पादने आत्मनिर्भरतायाः लक्ष्यप्राप्त्यर्थं सर्वकारस्य प्रतिबद्धतां पुनरुच्चारिता । तेनोक्तं यत् देशस्य सङ्कल्पः अस्ति यत् सर्वाणि रक्षोपकरणानि देशे एव निर्मितानि स्युः । एतत् तेजस-विमानस्य उन्नतं संस्करणम् अस्ति, यस्मिन् उत्कृष्ट युद्ध-एवियोनिक्स तन्त्रम् तथैव आकाशे एव ईन्धन-पूरणस्य क्षमतां समेत्य नैके महत्त्वपूर्ण परिष्काराः कृताः। एतत् विमानं तावत् बहूद्देश्यात्मकं युद्ध-विमानम् अस्ति यश्च वायु-रक्षायां भूम्याक्रमणे सामुद्रिक-आक्रमणे च सक्षमम् अस्ति।

सर्वोच्चन्यायालयेन डिजिटल-निगडन-वञ्चनायां केन्द्रात् तथा केन्द्रीय-अन्वेषणविभागाच्च उत्तरम् अर्थितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - सर्वोच्चन्यायालयेन डिजिटल-निगडन-वञ्चनायां केन्द्रात् तथा केन्द्रीय अन्वेषणविभागाच्च उत्तरम् अर्थितम् । सर्वोच्चन्यायालयेन डिजिटल-निगडन-वञ्चनायाः वर्धमानानां प्रकरणानां विषये स्वतः संज्ञानम् स्वीकृतम्, यत्र वञ्चकाधिकारिणः विधिप्रवर्तनसंस्थानानां न्यायिकाधिकारिणां च प्रतिरूपं धृत्वा नागरिकेभ्यः विशेषतः वरिष्ठनागरिकेभ्यश्च, धनं वञ्चितुं प्रयतन्ते। हरियाणाराज्यस्य अम्बालायाः एकस्याः त्रिसप्ततिवर्षीय महिलायाः परिवादस्य आधारेण एतत् कार्याचरणम् जातम् । सा अभियोगं कृतवती यत् वञ्चकाधिकारिणः सर्वोच्चन्यायालयस्य मिथ्यादेशान् उपयुज्य ताम् तथाकथिते डिजिटल-बन्धने गृहीत्वा एककोटिरूप्यकाणि अपहृतवन्तः ।

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः नवदेहल्याम् आदि-कर्मयोगी-अभियानम् इति विषयेण संवलिते सम्मेलने भागं अभजत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः नवदेहल्याम् आदि-कर्मयोगी-अभियानम् इति विषयेण संवलिते राष्ट्रीय-सम्मेलने भागं अभजत्। जनजातीय कार्य-मन्त्रालयः विकसित-भारतस्य दृष्टिकोणान्तर्गतं एतस्य सम्मेलनस्य आयोजनं कृतवान्। सम्मेलनमिदं प्रधानमन्त्री-जनमन इत्यस्य तथैव जनजातीय-आवा-अभियानस्य संयोजनेन आयोजितम् । एतत् सम्मेलनं जनजातीय-ग्राम-विज़न-त्रिंशदधिक-द्विसहस्रे इति विषये विचारादारभ्य कार्यान्वयन-पर्यन्तम् केन्द्रितं वर्तते। अस्य कार्यक्रमस्य प्रमुखम् आकर्षणम् जनजातीय-ग्राम-विज़न त्रिंशदधिक-द्विसहस्रे इति संकल्पनायाः निर्माणं भविष्यति, सहैव अस्योद्देश्यं तावत् नीतिगत परामर्शेभ्यः अन्तिमरुपप्रदानम् इत्यस्ति। अत्रावसरे राष्ट्रपतिना प्रोक्तं यत् प्रत्येक-आदिवासी-ग्रामाणाम् आत्माश्रयार्थम् एतत् कर्मयोगी-अभियानम् प्रचालितम् ।

बिहार-निर्वाचनायोगेन आगामि-बिहार-विधानसभा निर्वाचनेषु धनराशेः, मादक पदार्थानां, मद्यस्य अन्य-प्रलोभनानां नयनानयन-निवारणाय प्रवर्तनाभिकरणस्य प्रमुखैः सह एकं उपवेशनं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - बिहार-निर्वाचनायोगेन आगामि-बिहार-विधानसभा निर्वाचनेषु धनराशेः, मादक पदार्थानां, मद्यस्य अन्य-प्रलोभनानां नयनानयन-निवारणाय प्रवर्तनाभिकरणस्य प्रमुखैः सह एकं उपवेशनं कृतम् । नवदेहल्याः निर्वाचनसदने उपवेशनावधौ मुख्यनिर्वाचनायुक्तेन ज्ञानेश-कुमारेण निर्वाचनाधिकारिभ्यां डॉ. सुखबीर सिंह-सन्धुः तथैव डॉ. विवेक-जोशी इत्येताभ्यां सह निर्वाचन-काले सक्रियतां निवारक-कार्याचरणञ्च अनुष्ठातुं आरक्षक-प्रवर्तनाभिकरणानां दायित्वं स्मारितम्। आयोगेन एकस्मिन् वक्तव्ये कथितं यत् विभिन्नाभिकरणैः आयोगाय स्वस्य सज्जातायाः, तथा प्रलोभन-मुक्त-निर्वाचनार्थं उत्थापित-पदक्षेपाणाम् विषये सूचना दत्ता। निर्वाचन-दूषणाय धनस्य तथा अन्य-प्रलोभनानां निवारणाय सम्बद्धविस्तृत-विषयाणां संक्षेपणमपि अभवत् । आयोगेन निर्दिष्टं यत् प्रभावी कार्याचरणाय आरक्षक-प्रवर्तनाभिकरणानां मध्ये आर्थिक अपराधानां गुप्त-सूचनायाः आदान-प्रदानं च भवेत् । आयोगेन सम्बन्धित-अभिकरणेभ्यः तस्कर-वस्तूनाम्, मादक-द्रव्याणां, मद्यानां तथा नकद-द्रव्याणां परिवहनस्य अन्वीक्षणार्थम् अन्ताराज्यीय-सीमानां तथा अन्ताराष्ट्रिय-सीमानां च अन्वेषणार्थं निर्वाचन-क्षेत्राणां मानचित्रणं कर्तुम् अपि आदेशो दत्तः। आयोगेन प्रवर्तनाभिकरणेभ्यः बिहारराज्ये स्वतन्त्र-निष्पक्ष निर्वाचनार्थम् असहिष्णुतायाः नीतेः आचरणाय निर्दिष्टम् ।

प्रतिदिनं नवीनतमं हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं 7876636263 Watsapp संख्या मध्ये नमो नमः लिखन्तु

To get the latest himsanskritvartah Daily Sanskrit Newspaper every day, write Hello on 7876636263 Watsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

छत्तीसगढस्य जगदलपुरे दशाधिक-द्विशतं नक्सलवादिनः आत्मसमर्पणम् अकुर्वन्।

हिमसंस्कृतवार्ताः - छत्तीसगढस्य बस्तरविभागस्य मुख्यालये जगदलपुरे द्विशताधिकाः नक्सलवादिनः आत्मसमर्पणम् अकुर्वन्। एतैः नक्सलवादिभिः एकोनविंशतिः ए.के.-47 भुशुण्डिकाः, सप्तदशः एस.एल.आर. तथैव त्रिपञ्चाशदधिकैकशत-शस्त्रैः सह समर्पणम् कृतम् । अधिकारिणां मतानुसारं, एते प्रतिबन्धितस्य सि.पी.आइ. समूहस्य विभिन्नेषु पदेषु प्रतिनिधियः आसन् । छत्तीसगढस्य मुख्यमन्त्री विष्णुदेवः साई अवदत् यत् तेषां पुनर्वासार्थं तथा कौशलविकासाय च सर्वकारः विभिन्नान् कल्याणयुतान् उपायान् प्रकल्पयति ।

HPU Shimla- हिमाचलविश्वविद्यालयेन उपाधिं पूर्णां कर्तुं श्रेणीं परिष्कर्तुं चातिरिक्तः अवसरः प्रदत्तः

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। हिमाचलप्रदेशविश्वविद्यालयेन (एचपीयू) कार्यकारीपरिषदः अनुमोदनस्य अनन्तरं, छात्राणां उपाधिं पूर्णं कर्तुम् अतिरिक्तवर्षं (5 वर्षाणां निर्धारितकालात् परम्) अवसररूपेण दातुम् अधिसूचना प्रकाशिता। ये छात्राः 2020-21, 2021-22, 2022-23, 2023-24, 2024-25, 2025-26 च शैक्षणिकसत्रेषु प्रथमवर्षे स्नातकपाठ्यक्रमेषु (BA/BSc/BCom) नामाङ्कनं कृतवन्तः परन्तु JBT/D.El.Ed इत्यस्मिन् प्रवेशस्य कारणेन स्नातकपदवीं पूर्णं कर्तुम् असमर्थाः आसन् अथवा ये अन्यैः अपरिहार्यकारणैः कृते उपाधिं पूर्णं न कर्तुं शक्तवन्तः तेषां कृते अन्तरवर्षस्य क्षमारूपेण ₹ 7,000 शुल्कं प्रदाय उपाधिं पूर्णां कर्तुमवसरः दत्तः । तदतिरिक्तं हिमाचलप्रदेशविश्वविद्यालयेन आवश्यकशुल्कं दत्त्वा २००५-०६ तः आरभ्य विभिन्नेषु स्नातक-स्नातकोत्तर-पाठ्यक्रमेषु, तथैव व्यावसायिकपाठ्यक्रमेषु च श्रेणी-परिष्कारस्य अवसरः अपि प्रदत्तः अस्ति अस्य कृते विश्वविद्यालयेन सूचना प्रकाशिता अस्ति।

गुजरात-सर्वकारेण नूतनमन्त्रिमण्डलस्य घोषणा कृता अत्रावधौ हर्षवर्धन-संघवी इत्यनेन उपमुख्यमन्त्रीपदस्य शपथं स्वीकृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - भाजपा-नेतृत्वयुतेन सर्वकारेण नूतनमन्त्रिमण्डलस्य घोषणा कृता। हर्षवर्धन-संघवी इत्यनेन राज्यस्य उपमुख्यमन्त्रीरूपेण शपथं स्वीकृतम् । गुजरातस्य राज्यपालः आचार्य देवव्रतः गान्धीनगरस्य महात्मा-मन्दिरे आयोजिते समारोहे एकविंशतिः मन्त्रिभ्यः पदस्य गोपनीयतायाः च शपथं प्रदत्तवान्। अस्मिन् समारोहे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी, भारतीयजनतापार्टीति दलस्य अध्यक्षः जे.पी. नड्डा च उपस्थितौ आस्ताम्। नूतनमन्त्रिषु एकः उपमुख्यमन्त्री, पञ्च मन्त्रिमण्डलीय मन्त्रिणः, त्रयः स्वतन्त्र-प्रभारयुक्ताः राज्यमन्त्रिणः, द्वादश-राज्यमन्त्रिणः च सन्ति। प्राप्तवार्तानुसारं नूतने मन्त्रिमण्डले रीवा बा जडेजा सहैव त्रयः वरिष्ठनेतारश्च सन्ति। एकस्मिन् प्रमुखे राजनैतिक-घटनाक्रमे, मुख्यमन्त्रिणं भूपेन्द्र पटेलं विहाय, सम्पूर्ण-राज्यमन्त्रिमण्डलेन गतदिने त्यागपत्रं प्रदत्तम् ।

२४ अक्टूबर दिनाङ्के शिमलायां १७ तमः जीविकामेलापकः, केन्द्रीयमन्त्री युवभ्यः नियुक्तिपत्राणि दास्यति, प्रधानमंत्री आभासीयमाध्यमेन सम्बोधयिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य राजधानी शिमलानगरे अक्तूबर २४ दिनाङ्के १७ तमः जीविकामेलापकः भविष्यति। अस्मिन् दिने केन्द्रसर्वकारः देशे सर्वत्र जीविकामेलापकाः आयोजयन्ति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी विभिन्नप्रतिष्ठानेषु नवनियुक्तयुनः आभासीयमाध्यमेन सम्बोधयिष्यति। सीपीआरआई परिसरे आयोजिते जीविकामेलापके मुख्यातिथिरूपेण केन्द्रीयमन्त्री उपस्थितः भविष्यति। विभिन्नेषु विभागेषु नवनियुक्तेभ्यः युवभ्यः नियुक्तिपत्राणि प्रदास्यन्ते।

पूर्वं देशे एतादृशाः १६ कार्यमेलाः आयोजिताः सन्ति। रोजगारसृजनाय सर्वोच्चप्राथमिकताः दातुं प्रधानमन्त्रिणः प्रतिबद्धतां पूर्णं कर्तुं एष उपक्रमः अस्ति। युनां सशक्तिकरणाय, राष्ट्रनिर्माणे तेषां सहभागितायाः सार्थकान् अवसरान् प्रदातुं च जीविकामेलाः महत्त्वपूर्णां भूमिकां निर्वहन्ति। एतावता देशे सर्वत्र कार्यमेलाद्वारा १० लक्षाधिकानि कार्यपत्राणि निर्गतानि सन्ति। देशस्य ४७ स्थानेषु १६तमः कार्यमेलापकाः आयोजिताः। केन्द्रसर्वकारस्य विभिन्नेषु मन्त्रालयेषु विभागेषु च एताः नियुक्तयः क्रियन्ते। देशस्य सर्वेभ्यः चयनिताः एते नवीनाः कर्मचारिणः अन्यविभागेषु मन्त्रालयेषु च रेलमन्त्रालये, गृहमन्त्रालये, डाकविभागे, स्वास्थ्यपरिवारकल्याणमन्त्रालये, वित्तीयसेवाविभागे, श्रमरोजगारमन्त्रालये च सम्मिलिताः भविष्यन्ति।

MC SHIMLA- महापौर-उपमहापौरयोः निर्वाचने राजनीतिः तप्ता, भाजपायाः कथनं महिलाभ्यः अवसरः दातव्यः

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य राजधानी शिमलानगरे नगरनिगमस्य महापौरस्य उपमहापौरस्य च निर्वाचनस्य विषये राजनीतिः उष्णतां प्राप्तवती अस्ति। नवम्बर १५ दिनाङ्के महापौरस्य उपमहापौरस्य च सार्धद्विवर्षीयकार्यकालः समाप्तः भविष्यति, अतः अनेके काङ्ग्रेसपार्षदाः सक्रियताम् अवाप्तवन्तः। एतस्मिन् विषये भाजपा अपि अग्रे आगता अस्ति।

भाजपा कथयति यत् अग्रिमेषु सार्धद्विवर्षेषु महिलापार्षदानां कृते महापौरपदं दातव्यम्। सम्प्रति नगरनिगमगृहे ३४ पदेषु २१ पदस्थानेषु महिलापार्षदाः सन्ति। महिलापार्षदानां अधिकसंख्यायाः कारणात् अधुना महिलापार्षदानां कृते महापौरपदस्य प्राधान्यं दातव्यम्। भाजपा पार्षद सरोजठाकुरः कथयति यत् काङ्ग्रेससर्वकारेण महिलापार्षदानां सम्मानं करणीयम्। सा अवदत् यत् इदानीं महिलानां महापौरपदं धारयितुं अवसरः प्राप्तुं सूचीमध्ये परिवर्तनम् आवश्यकम् अस्ति। काङ्ग्रेस-सर्वकारः सूचीसंशोधनं कृत्वा एतत् महिलाभ्यः सद्यः हर्तुं शक्नोति, परन्तु एतस्य विरोधः भविष्यति। सा अपि अवदत् यत् १२ वर्षेभ्यः अनुसूचितजातीयमहिलानां कृते महापौरपदम् आरक्षितं नास्ति। एतादृशे सति अस्य वर्गस्य इदानीं नियमानुसारं अवसरः दातव्यः।

२०२३ तमे वर्षे नगरनिर्वाचने बहुमतं प्राप्तवन्तः काङ्ग्रेस- महिलापार्षदाः दलनेतृणां प्रियङ्कागान्धी-महोदयायाः समक्षं नगरनिगमस्य महत्त्वपूर्णानि पदस्थानानि दातुं पूर्वमेव अनुग्रहम् अकरोत् तेषां तर्कः आसीत् यत् प्रथमवारं २० तः अधिकाः महिलापार्षदाः सदनस्य सदस्याः निर्वाचिताः सन्ति। अतः उच्चपदेषु महिलानां प्राधान्यं दातव्यम्। तस्मिन् समये काङ्ग्रेसेन अत्यन्तं अनुभविणीं महिलापार्षदं उमा कौशलं उपमहापौररूपेण नियुक्ता, परन्तु मुख्यमन्त्रीणां निकटविश्वासपात्रः सुरेन्द्रचौहानः महापौररूपेण नियुक्तः अधुना महापौरस्य उपमहापौरस्य च सार्धद्विवर्षीयकार्यकालः नवम्बर १५ दिनाङ्के समाप्तः भवति। फलतः अग्रिमेषु दिनेषु काङ्ग्रेस- पार्षदाः अपि स्वस्य अर्हतां पुनः उपस्थातुं शक्नुवन्ति। इदानीं सूचीसम्बद्धे अनेके काङ्ग्रेसपार्षदाः सक्रियताम् अवाप्तवन्तः। सूत्राणि वदन्ति यत् तेभ्यः अवसरः दातव्यः। अपि च, अस्मिन् मासे मन्त्रिमण्डलस्य सत्रे सूची-संशोधनस्य विषये चर्चा भवितुं शक्नोति इति अपि अनेके काङ्ग्रेसपार्षदाः चिन्तिताः सन्ति। सूची-अनुसारं आगामिमासे महापौर- उपमहापौर- पदयोः पुनर्निर्वाचनं निर्धारितम् अस्ति। निर्वाचनस्य आवश्यकतां परिहर्तुं सूच्यां संशोधनं करणीयम् भविष्यति।

सुरेन्द्रचौहानः पञ्चवर्षपर्यन्तं महापौरपदं धारयिष्यति इति चर्चा वर्तते। परन्तु आगामिषु दिनेषु स्थितिः स्पष्टा भविष्यति। सम्प्रति नगरनिगमभवने ३४ पार्षदानां मध्ये २४ पार्षदाः काङ्ग्रेसपक्षस्य सन्ति। अनेन दलस्य स्पष्टं बहुमतं प्राप्यते। भाजपायाः नव पार्षदाः, भाकपापक्षस्य एकः। महापौर-उपमहापौर- पदयोः काङ्ग्रेस-पार्षदाः नियुक्ताः भविष्यन्ति। एतेषां पदानां कृते भाजपया सह स्पर्धा नास्ति, परन्तु सर्वेषां दृष्टिः अस्ति यत् आगामिषु सार्धद्विवर्षेषु काङ्ग्रेसपार्षदानां चयनं केषु भविष्यति।

महापौरपदस्य स्पर्धायाम् अनेकाः महिलापार्षदाः

यदि सूची-मध्ये कस्यापि महिलायाः महापौरपदं दीयते तर्हि काङ्ग्रेसपार्षदाः त्रयः अधिकारिणः इति गण्यन्ते। वर्तमान उपमहापौर उमा कौशल, नाभातः काङ्ग्रेसपार्षदः सिमीनन्दा, रामबाजारतः पार्षदः सुषमा कुठियाला च महापौरपदस्य अर्हाः इति मन्यन्ते। यदि महापौरपदं अनुसूचितजातेः महिलायाः कृते आरक्षितम् अस्ति तर्हि सिमीनन्दा एकमात्रः अधिकारिणी भविष्यति।

२३ वर्षपूर्वं बालिकया कवलितं नाणकं; चमियाना-चिकित्सालयस्य वैद्याः शल्यक्रियया निष्कासितवन्तः

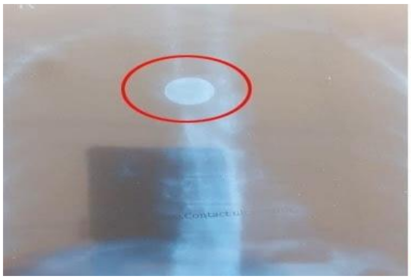

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। शिमलानगरस्य चमियाना सुपरस्पेशियलिटी- चिकित्सालये जटिलां शल्यक्रियां कुर्वन्तः वैद्याः २३ वर्षपूर्वं कवलितं नाणकं खाद्यनलिकातः निष्कासितवन्तः। २३ वर्षपूर्वं एकया बालिकया यदृच्छया एकं नाणकं कवलितमासीत्। तस्याः अन्ननलिकायां वर्षाणि यावत् नाणकम् अटत्। बुभुक्षाक्षयस्य समस्यया सा चमियाणा चिकित्सालयम् आगता।

वैद्यदलेन जटिलशल्यक्रियाद्वारा नाणकं सफलतया निष्कासितम्। अटल- इन्स्टिट्यूट-ऑफ मेडिकल सुपरस्पेशियलिटी, चमियाणा इत्यस्य जठरांत्रविज्ञानविभागेन डॉ. बृज शर्मा, डॉ. राजेशः शर्मा, डॉ. विशालबोधः, डॉ. आशीषचौहानः इत्यनेन सह शल्यक्रिया कृता। शल्यक्रिया एतावता जटिला आसीत् यत् पूर्वं अनेकेषु चिकित्सालयेषु कृताः प्रयासाः असफलाः अभवन्। समाचारानुसारं २३ वर्षीयायाः बालिका किञ्चित्कालात् बुभुक्षायाः हानिः, निगरणे कष्टस्य च सम्मुखीकरणं कुर्वती आसीत्। परीक्षणे वैद्याः अवगतवन्तः यत् बाल्ये एव कवलितं नाणकं तस्याः अन्ननलिकायां अटत्। शुक्रवासरे वैद्याः अन्तःदर्शनप्रविधिना शल्यक्रियाम् अकुर्लु, नाणकं सावधानीपूर्वकं निष्कासयितुं सफलाः च अभवन्। अधुना सा युवती सम्पूर्णतया स्वस्था अस्ति, वैद्यानां निरीक्षणे कतिपयान् दिनानि यावत् प्रवेशिता अस्ति। डॉ. बृजशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् एतद् प्रकरणम् अत्यन्तम् आह्वानपूर्णमासीत् यतोहि मुद्राः अन्ननलिकायां चिरकालात् निरुद्धा, यस्य कारणेन परितः ऊतकाः कठोरताम् अवाप्तवन्तः। परन्तु जठरान्त्रविज्ञानदलेन धैर्येन निपुणतया च शल्यक्रिया कृता। चिकित्सालयप्रबन्धनेन वैद्यानाम् एतां सफलतां चमियाणा-चिकित्सादलस्य प्रमुखा उपलब्धिः इति वर्णितम् अस्ति।

जिलासिरमौरस्य राजकीय-आदर्श-वरिष्ठ-माध्यमिक-विद्यालयः अम्बोया जिलास्तरीय-क्रीडायां सांस्कृतिकप्रतियोगितायां प्रथमस्थानं, समूहगायने च द्वितीयस्थानं प्राप्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - डॉ नरेन्द्रराणा सिरमौरः । जिलासिरमौरस्य राजकीय-आदर्श-वरिष्ठ-माध्यमिक-विद्यालयः अम्बोया जिलास्तरीय-क्रीडायां सांस्कृतिकप्रतियोगितायां प्रथमस्थानं, समूहगायने च द्वितीयस्थानं प्राप्तवान्। समापन-समारोहस्य मुख्यातिथिः उच्चन्यायालयस्य वरिष्ठाधिवक्ता यशवर्धनचौहानः विजेता-छात्रान् ट्राफी प्रमाणपत्रं च दत्त्वा सम्मानं कृतवान्। अम्बोया विद्यालयस्य प्रधानाचार्य श्री नरेन्द्रसिंह नेगी विजेतृभ्यः छात्रेभ्यः विद्यालयस्य सर्वेभ्यः शिक्षकेभ्यश्च वर्धापनानि प्रदाय छात्राणां प्रशंसा अपि कृता । प्राप्तवार्तानुसारं एते छात्राः हमीरपुरस्य नादौने राज्यस्तरीयप्रतियोगितायां जिलासिरमौरस्य प्रतिनिधित्वं करिष्यन्ति ।

राष्ट्रियचतुरङ्गप्रतियोगितायां शीर्षदशस्थानेषु सिरमौर-जनपदस्य सर्वकारीयविद्यालयः राष्ट्रव्यापिरूपेण उन्नतम् अभवत् हिमाचलस्य नाम

हिमसंस्कृतवार्ताः- सिरमौरम्। हिमाचलप्रदेशस्य दूरस्थेषु पृष्ठक्षेत्रेषु च जनपदेषु अन्यतमः इति दीर्घकालं यावत् मन्यमानस्य सिरमौरमण्डलस्य छात्राः, क्रीडकाः, वैज्ञानिकाः च अधुना राष्ट्रिय-अन्ताराष्ट्रीयस्तरे स्वस्य परिचयं स्थापयन्ति। अस्मिन् क्रमे सिरमौर-मण्डलस्य सर्वकारीय- वरिष्ठ-माध्यमिक- विद्यालयस्य कांगर- धरयारस्य छात्राः सद्यः एव सम्पन्न- राष्ट्रीय- चतुरङ्ग- प्रतियोगितायां शीर्षदशसु अष्टमस्थानं प्राप्तवन्तः।राष्ट्रियशतरंजप्रतियोगितायां भागं ग्रहीतुं हिमाचलस्य एकमात्रं सर्वकारीयं विद्यालयं न केवलं सिरमौरे अपि तु राष्ट्रव्यापिरूपेण हिमाचलप्रदेशे अपि अष्टमस्थानं प्राप्तवान्।

शिमलामण्डलस्य ठियोगे राष्ट्रियचतुरङ्गप्रतियोगिता अभवत्। अपारपरिश्रमेण, अनुरागेण च देशस्य ४६ प्रतिष्ठितविद्यालयान् अतिक्रम्य अष्टमस्थानं प्राप्य विद्यालयः उल्लेखनीयं पराक्रमं प्राप्तवान्। गतवर्षे एव चतुरङ्गक्रीडा आरब्धा अस्यां स्पर्धायां भागं ग्रहीतुं हिमाचलप्रदेशस्य एकमात्रः सर्वकारीयविद्यालयः राष्ट्रियस्तरस्य चिह्नं स्थापयितुं समर्थः अभवत्। आरुषी, मननः, यशस्वी, प्रियांशी, हर्षः च अस्य पराक्रमस्य प्राप्तौ स्वस्य अदम्यसाहसं, रणनीतिककौशलं च प्रदर्शितवन्तः।

राजकीय-वरिष्ठ-माध्यमिक-विद्यालयस्य प्रवक्ता, राजनीतिशास्त्रस्य शिक्षकः च सुरेशकुमारः एतस्याः उपलब्धेः कारणं शिक्षकाणां छात्राणां च अथकपरिश्रमस्य कारणं दत्तवान्। सः मुख्यतः शारीरिकशिक्षकस्य राहुलशर्मा इत्यस्य महत्त्वपूर्णभूमिकायाः अपि प्रशंसाम् अकरोत्, यस्य मार्गदर्शनं तस्य विना सम्भवं न स्यात्। कार्यवाहिका प्रधानाध्यापिका सुषमा लता अपि छात्राणां कृते सम्पूर्णस्य दलस्य च कृते अस्याः विलक्षणस्य उपलब्धेः विषये स्वस्य गौरवं प्रकटयित्वा भविष्ये सफलतायाः कामनाम् अकरोत्। सा अवदत् यत् एषा सफलता सर्वकारीयविद्यालयेषु छात्राणां कृते नवीनायाः आशायाः प्रेरणायाश्च स्रोतः अस्ति, यत् समुचितमार्गदर्शनेन परिश्रमेण च कोऽपि महतीं ऊर्ध्वतां प्राप्तुं शक्नोति इति दर्शयति। एषा उपलब्धिः चतुरङ्गक्षेत्रे सर्वकारीयविद्यालयानाम् नूतनपरिचयस्य आरम्भः, उज्ज्वलभविष्यस्य च चिह्नं करोति ।

राष्ट्रियचतुरङ्गप्रतियोगितायाः शीर्षदशस्थानेषु एते विद्यालयाः

1. वेलम्मल एमएचएसएस
2. वेलम्मल-विद्यालयः- अयनंबक्कम्
3. दिल्ली-पब्लिक-विद्यालयः गाजियाबादः
4. दिल्ली-पब्लिक-विद्यालयः सिरसा
5. राइजिंग-स्टार-पब्लिक-विद्यालयः चंबा
6. संतोष-पब्लिक-उच्च-विद्यालयः सैंजः
7. टैगोर-इंटरनेशनल-विद्यालयः वीवी- दलम्- अ (टीम ए
8. राजकीयः वरिष्ठमाध्यमिकः विद्यालयः- कांगर-धरयारः (सिरमौरम्)
9. सेंट- जॉन्स- उच्चविद्यालयः- चंडीगढ़म्
10. ज्ञानज्योति- पब्लिक- विद्यालयः ठियोग दलम्- अ (टीम ए)

दीप पर्व

दीपपर्व युगेभ्यस्तु देशेऽस्मिन् मन्यते जनाः।
बन्धुभिस्सह मित्रैश्च मोदेन श्रद्धया सदा।।१।।
वत्सेन सह धेनुन्तु द्वादश्यां कार्तिके जनाः।
कारण्यरूपिणी चन्द्रां स्नेहेन पूजयन्ति वै।।२।।
सा विश्वपोषका माता ऋषिसुरप्रिया सदा।
कार्यं गोरक्षणन्नित्यं गावो रक्षति रक्षकः।।३।।
अमृतकलशं धृत्वा समुद्रमन्थनाद्यदा।
धन्वन्तर्यवतीर्णो वै आनंदिता सुराऽसुराः।।४।।
बभूवस्तदमृतं पीत्वा जाताऽमरा सुरास्तदा।
सुरवैद्यस्य पूजनं तदारभ्य परम्परा।।५।।
यदा दशाननं हत्वा त्रेतायुगे जगाम वै।
अयोध्याम्प्रति श्रीरामः जातो दीपोत्सवस्तदा।।६।।
कृष्णेनापि चतुर्दश्यां जघाम नरकासुरः।
द्वापारेऽस्मिन् दिने तस्मात् दीपोत्सवस्तु सर्वत्र।।७।।
त्रिपादमिति भूमिर्वै विष्णुना याचिता बलिः।
आगत्य बटुरूपेण अश्वमेधाध्वरे यदा।।८।।
धृत्वा वै बृहदाकारो द्यौपृथ्वीबलिमस्तकम्।
व्याप्तं हि विष्णुना तस्मात् पूजयन्ति बलीं जनाः।।९।।
प्रचलति युगेभ्यस्तु पूजा गोवर्धनस्य च।
अन्नकुटार्पणन्देवं दिनेऽस्मिनेव जायते।।१०।।
स्नेहप्रतीकरूपेण यमयम्योश्च मन्यते।
ख्याता यमद्वितीया तु भ्रातृनिराजनन्तदा।।११।।
चन्द्रनिराजनस्यापि लोकाचारो हि विद्यते।
स्त्रीभिश्च पूज्यते चन्द्रः भ्रातृक्षेमाय सर्वदा ।।१२।।
स्त्रियः पचन्ति पक्वान्नं पर्वण्यस्मिन् गृहे गृहे।
अन्तर्बाह्य प्रकाशेन सर्वेषां दीप्यते मनः।।१३।।

मानसीदीक्षितः

वसुबारस...

जगज्जननी हरिप्रिया विश्वपोषका गोमाता
कार्तिकद्वादश्यां जनाः पूजयन्ति वत्सेन सह।
वसुबारस नाम्ना ख्यातं पर्व मन्यन्ते भारतीयाः।
गोरक्षणं कर्तव्यं यतोहि गावो रक्षति रक्षकः।।

मानसीदीक्षितः

अद्यतन-वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने 'अध्येता' इत्यस्य वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमो नमः नन्दिनि। प्रथमं तावत्, पञ्चविंशत्युत्तरद्विसहस्र-तमे वर्षे बिहार-निर्वाचनस्य कृते काङ्ग्रेस-पक्षः अष्टचत्वारिंशत् अभ्यर्थिनां प्रथमां सूचीं प्रकाशितवान् अस्ति, कुटुम्बातः प्रदेशाध्यक्षं राजेशरामं च नियोजितवान् अस्ति।

नन्दिनी- आम्, काङ्ग्रेस-पक्षस्य एषः रोचकः राजनैतिकः प्रयासः। इदानीं, राज्यसभा-निर्वाचनेषु पी.डी.पी.-पक्षस्य समर्थनार्थं महबूबा मुफ्ती-वर्या केचन नियमाः स्थापितवती अस्ति।

काव्या- नियमाधारितं राजकार्यं सर्वदा जटिलं भवति। अपरञ्च, जम्मू-कश्मीर-सर्वकारः चतुर्वर्षानन्तरं सभास्थानान्तरणम् पुनः स्थापितवान् अस्ति।

नन्दिनी- आम्, पुरातनस्य पुनः प्रवर्तनं सर्वदा महत्त्वपूर्णम्। अन्ते च, विदेशमन्त्री जयशङ्करः सुधारस्य आह्वानं कृतवान् अस्ति, यतः तस्य मते 'संयुक्तराष्ट्रं पञ्चविंशत्युत्तरद्विसहस्र-तमस्य वर्षस्य न, अपितु पञ्चचत्वारिंशदुत्तरनवशताधिकैकसहस्र-तमस्य वर्षस्य वास्तविकतां प्रतिबिम्बयति'।

ईदर-धीरजः, हिमससंकृतवार्ताः

"वन्दे संस्कृतमातरम्"
"लौकिकन्यायकोशः"
"पराह्णच्छायान्यायः"

पराह्णे पदार्थानां छाया लघ्वी भवति। परन्तु प्रातःकाले मध्याह्ने वा सा दीर्घा भवति। एवमेव सज्जनानां मैत्री आदौ लघ्वी सती उत्तरोत्तरं वर्धते। अतः सज्जनानां मैत्री दिनस्य परार्धच्छाया इव वृद्धिमती। दुर्जनानां तावत् पूर्वार्धच्छाया इव आदौ दीर्घा क्रमेण च ह्रस्वा भवति मैत्री।
यथा- लघ्वी पुरा वृद्धिमती च पश्चात्।
छायेव मैत्री खलु सज्जनानाम्।।
{भर्तृहरिनीतिशतके ४९}

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे/ महाराष्ट्रम्

गीतानिकेतन-
आवासीयविद्यालये 'आरोहण' इति कार्यक्रमः सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ताः। कुरुक्षेत्रे विद्याभारत्याः गीतानिकेतन-आवासीयविद्यालये 'आरोहण' इति वार्षिकोत्सवः सम्पन्नः।
अस्मिन् कार्यक्रमे प्रायः 500 छात्राः मञ्चे प्रस्तुतिः प्रदत्तवन्तः।सप्तप्रान्तानां सप्तभाषासु सांस्कृतिककार्यक्रमाःआयोजिताः।
दशावतारम् इति नाटकेन सर्वे अतिथयः अभिभावकाश्च आश्चर्यम् आप्नुवन्।योगस्य अद्भुतं प्रदर्शनं छात्रैः कृतम् ।
अतिथित्वेन उपस्थितः पुरातनः छात्रः गौरवचौधरी अभाषत् यत् अस्मिन् विद्यालये न केवलं पठनं लेखनं भवति अपितु व्यक्तिनिर्माणं राष्ट्रनिर्माणं च भवति।प्राचार्यः श्रीनारायणसिंहः अवदत् यत् एषः विद्यालयः सम्पूर्णभारते संस्कारशाला इति रूपेण ख्यातः अस्ति।अत्र राष्ट्रभक्तिःविशेषेण शिक्ष्यते।अन्ते वन्देमातरम् इत्यनेन कार्यक्रमःपूर्णतां गतः।

बडाई विद्यालयस्य
छात्रा अंकिता
राज्यस्तरीयभाषण-प्रतियोगितायैः चयनिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। राजकीयवरिष्ठमाध्यमिकविद्यालये सल्याणा इत्यत्र चतुर्दशायुवर्गस्य छात्राणां क्रीडाप्रतियोगितासु कांगड़ाजनपदः २३ खण्डेषु भाषणप्रतियोगितानाम् आयोजनम् अभवत्। यत्र नगरोटाखण्डस्य बडाई माध्यमिकविद्यालयस्य छात्रा अंकिता वाक्पटुताप्रतियोगितायां प्रथमस्थानं प्राप्तवती। अधुना बडाईतः अंकिता राज्यस्तरीयक्रीडाप्रतियोगितायां भागं गृहीष्यति, या देहराखण्डे भविष्यति। स्थानीयशिक्षकः दीपकुमारशास्त्री अवदत् यत् एषा बालिका स्वविद्यालयस्य मातापितृणां च गौरवम् आनयत्। अनेन सम्पूर्णे ग्रामे, विद्यालये च आनन्दः प्राप्तः।

छात्रवृत्त्या विहीनः न भविष्यति प्रदेशस्य कोऽपि छात्रः- मुख्यमन्त्री योगी

मुख्यमन्त्रिणा योगिना आदित्यनाथेन दीपावलिपूर्वं दशलक्षाधिकान् विद्यार्थिनः डीबीटीपद्धत्या छात्रवृत्त्याः वितरणं कृतम्

- **छात्रवृत्ति-वितरण-कार्यक्रमे त्रिशतकोट्यधिकं रूप्यकं प्रत्यक्षं विद्यार्थिनां वित्तकोषेषु प्रेषितम्**
- **“पारदर्शिता एव सुशासनस्य लक्षणम्” इति प्रधानमन्त्रिणः वचनं डीबीटीप्रणालिना अग्रे नीयते- मुख्यमन्त्री।**
- **अधुना द्विधा चरणे दीयते छात्रवृत्तिः, 2016-17 तमे वर्षे 8.64 लक्षात् वर्ध्य अधुना 62 लक्षं छात्राः लाभं प्राप्नुवन्ति- मुख्यमंत्री।**
- **4.27 कोट्यधिकाः छात्राः अद्यावधि छात्रवृत्तेः लाभं प्राप्तवन्तः- योगी आदित्यनाथः**
- **“डॉ. भीमराव आम्बेडकरः उक्तवान्- पठित्वा एव स्वावलम्बी भवितुं शक्यते, अस्माकम् अपि संकल्पः अस्ति यत् कोऽपि छात्रः शिक्षायाः वञ्चितः न भवेत्”- मुख्यमन्त्री योगी**

हिमसंस्कृतवार्ताः- लखनऊ, 17 अक्टूबरः। मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः दीपावलिपूर्वं प्रदेशस्य छात्र-छात्राभ्यां प्रति महत् उपहारं दत्त्वा दशमोत्तरं पूर्वदशं च छात्रवृत्ति-वितरण- कार्यक्रमस्य अन्तर्गते 10,28,205 विद्यार्थिनः प्रति ₹ 300 कोट्याः छात्रवृत्तिः डीबीटीप्रणालिना प्रत्यक्षं तेषां वित्तकोषेषु प्रेषितवान्।

अस्मिन् अवसरे मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत्, एषः कार्यक्रमः प्रदेशस्य मेधावी विद्यार्थिनः प्रोत्साहयितुं, तेषां शिक्षायां कस्यापि प्रकारस्य बाधा न भवेत् इति संकल्पेन आयोजितः अस्ति। एषः द्विचक्र- सर्वकारस्य प्रधानमन्त्री- नरेन्द्रमोदीनेतृत्वे सञ्चरति, शिक्षासशक्तिकरणस्य अभियानस्य नवपदः इति अपि उक्तवान्।

पूर्वं विजयदशम्याम् अपि बहवः विद्यार्थी छात्रवृत्तिं प्राप्तवन्तः आसन्। पूर्वतनेषु सर्वकारेषु छात्रवृत्ति-वितरणे पक्षपातः, विलम्बः, भ्रष्टाचारः च साधारणं जातम् आसीत्। किन्तु प्रधानमन्त्रिणः नेतृत्वे तकनीक-आधारितं डीबीटी-प्रणालीं प्रवर्त्य अधुना पात्र-छात्राणां वित्तकोषेषु धनराशिः प्रत्यक्षम् आगच्छति।

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत्, अधुना छात्रवृत्तिः वर्षे एकवारं न, किन्तु द्विचरणे (अक्टूबरमासे तथा जनवरीमासे) दीयते, येन ससमये छात्राणां साहाय्यं भवेत्। 2016-17 तमवर्षे 8.64 लक्षं विद्यार्थी लाभं प्राप्नुवन्ति स्म, अधुना तु एषा संख्या 62 लक्षं प्राप्तवती अस्ति।

विभिन्न-वर्गाणां छात्राणां लाभः

मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् अस्मिन् अवसरे अनुसूचित-जाति-जनजाति-वर्गस्य 3.56 लक्षाधिकाः छात्राः ₹114 कोटि 92 लक्षरूप्यकाणि, सामान्यवर्गस्य 97 सहस्राधिकाः छात्राः ₹29 कोटि 18 लक्षरूप्यकाणि, अन्य-पिछड़ा-वर्गस्य 4.83 लक्षाधिकाः छात्राः ₹126 कोटि 69 लक्षरूप्यकाणि, अल्पसंख्यक-वर्गस्य च 90,758 विद्यार्थी ₹27 कोटि 16 लक्षरूप्यकाणि डीबीटी- पद्धत्या प्रत्यक्षं प्राप्तवन्तः। ते उक्तवन्तः यत् प्रधानमन्त्रिणः वचनम् अस्ति “पारदर्शिता एव सुशासनस्य लक्षणम्” अस्य सिद्धान्तस्य साक्षात् उदाहरणं डीबीटीप्रणाली एव अस्ति।

पारदर्शी-तन्त्रस्य स्थापना

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत्, सर्वकारेण निश्चयेन सुनिश्चितं कृतं यत् कोऽपि पात्रः छात्रः छात्रवृत्तेः वञ्चितः न भवेत्। गतवर्षे ये छात्राः संस्थानस्य प्रमादात् अथवा पटल-दोषात् कारणेन छात्रवृत्तिं न प्राप्नुवन्तः, तेषां कृते पटलः पुनः सक्रियः कृतः अस्ति। विवरणप्रविष्टिः सम्पन्ना जाते विशेषसमारोहे तेषां वित्तकोषेषु अपि डीबीटी-पद्धत्या धनं प्रेषितं भविष्यति। ते उक्तवन्तः यत् प्रदेशस्य कोऽपि बालकः शिक्षायाः अधिकारात् वञ्चितः न भवेत्, सर्वे छात्राः स्वप्नानां पक्षेन उड्डयन्तु इति अस्माकं लक्ष्यं स्पष्टम्।

शिक्षा एव स्वावलम्बनस्य मार्गः-

मुख्यमन्त्रिणा भारतरत्न-डॉ.भीमराव-आंबेडकरस्य वचनं स्मारितं यत् पठित्वा एव वयं स्वावलम्बिनः भूत्वा समाजस्य कृते कार्यं कर्तुं शक्नुमः। ते छात्रान् प्रति आह्वानं कृतवन्तः यत् विषमपरिस्थितिषु अपि आम्बेडकरः शिक्षायाः बलात् स्वमार्गं निर्मितवान्। अद्य अस्माकं संसाधनानां न्यूनता नास्ति, आवश्यकं तु श्रमः, अनुशासनं, लग्नता च। मुख्यमन्त्रिणा छात्रान् उपदिष्टम् यत् पुस्तकालयेषु रागं वर्धयन्तु, नित्यं विद्यालयं गच्छन्तु, नवाचारेषु जिज्ञासां धारयन्तु, राष्ट्रनिर्माणे सक्रियाः भवन्तु।

4 कोट्यधिकानां लाभः

ते उक्तवन्तः यत् अतीते अष्टवर्षेषु 4.27 कोट्यधिकाः विद्यार्थी छात्रवृत्तेः लाभं प्राप्तवन्तः। 2016-17 पूर्वं सर्वकारेभ्यः अनुसूचित- जाति- जनजाति- छात्राणां छात्रवृत्तिः निरुद्धा आसीत्, किन्तु अस्माकं सर्वकारेण न केवलं ताः मुक्ता कृताः, अपि तु द्वयोः वर्षयोः छात्रवृत्तिः एकत्र दीयते स्म। ते उक्तवन्तः यत् अस्माकं संकल्पः स्पष्टः, कस्यापि छात्रस्य प्रति भेदभावः न भविष्यति। सत्यनिष्ठा, पारदर्शिता, समान- अवसरः, एते अस्माकं प्राथमिकताः सन्ति।

शिक्षासशक्तिकरणस्य नूतन-उपक्रमाः-

मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् प्रधानमन्त्रिणः नेतृत्वे शिक्षासशक्तिकरणार्थं नवीनाः कार्यक्रमाः आरब्धाः। अटल-आवासीय-विद्यालयाः सर्वासु 18 आयुक्त-आवासेषु सञ्चालिताः, यत्र श्रमिक- परिवारस्य बालकाः निःशुल्कं शिक्षां, आवासं, भोजनं च प्राप्नुवन्ति। आश्रम-पद्धति-विद्यालयाः अनुसूचित- जाति-वर्गस्य छात्राणां कृते उत्कृष्ट- शिक्षा- आवास- भोजनसुविधां ददति। कस्तूरबा- बालिका- विद्यालयाः निर्धनवर्गीयाः बालिकाः इंटरमीडिएट- स्तरपर्यन्तं निःशुल्कं शिक्षां प्राप्नुवन्ति। अभ्युदय-कोचिंग-योजना अन्तर्गतं प्रत्येक-जिलायां प्रतियोगिपरीक्षाणां निःशुल्कं प्रशिक्षणं दीयते, येन छात्राणां बाह्य-गमनस्य आवश्यकता न भवति।

सामाजिक-सुरक्षायाः दिशि अग्रसरता

मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् समाजकल्याण-विभागेन प्रदेशस्य 1.05 कोटि परिवाराणां प्रति ₹12,000 वार्षिक-अनुवृत्तिः डीबीटी-पद्धत्या दीयते। पूर्वं ₹300 मासिकं षण्मासे एकवारं दीयते स्म, मध्यस्थाः तस्मात् लाभं लभन्ते स्म। अधुना तु अस्माकं सर्वकारेण एषा अनुवृत्तिः ₹1000 मासिकं कृतम्। ते उक्तवन्तः यत् मुख्यमंत्री- सामूहिक-विवाह-योजना अन्तर्गतं 4 लक्षाधिकाः कन्याः विवाहं प्राप्तवत्यः। प्रत्येक-विवाहाय ₹1 लक्षं सहायता दीयते।

दारिद्र्य-निवारणस्य ऐतिहासिक-सफलता-

मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् प्रधानमन्त्रिणः नेतृत्वे राष्ट्रे प्रदेशे च अभूतपूर्वं परिवर्तनं दृष्टम्। देशे 25 कोट्यधिकाः जनाः निर्धनरेखातः उद्धृताः, उत्तरप्रदेशे 6 कोट्यधिकाः जनाः दरिद्रतायाः मुक्ताः। ते उक्तवन्तः यत् “प्रधानमन्त्रिणः शताब्दी- संकल्पः 2047” अस्मान् प्रेरयति यत् शिक्षा, आत्मनिर्भरता, सामाजिक-न्यायेन नवभारतस्य निर्माणं कुर्मः।

प्रत्येक-छात्रे समाज-परिवर्तनस्य शक्ति अस्ति

मुख्यमन्त्रिणा विशेषतया अनुसूचित- जाति- जनजाति-छात्रान् प्रति आह्वानं कृतं यत् “विद्यालयं नित्यं गच्छन्तु, श्रमेण अध्ययनं कुर्वन्तु, अनुशासनं पालयन्तु। युष्माकं मध्ये नैसर्गिक-प्रतिभा अस्ति। यदि परिश्रमेण अध्ययनं करिष्यथ, तर्हि बाबा साहबस्य स्वप्नः सत्यं भविष्यति। मुख्यमन्त्रिणा सर्वान् छात्रान् दीपावलिशुभाशिषं दत्वा उक्तं यत् सर्वे पात्र-विद्यार्थिनः समयेन लाभं प्राप्स्यन्ति, कश्चन छात्रः वा छात्रा शिक्षायाः वञ्चितः न भविष्यति।”

अस्मिन् अवसरे समाजकल्याणमन्त्री असीम अरुणः, राज्यमन्त्री सञ्जीवसिंह गोंडः, अल्पसंख्यक-कल्याणराज्यमन्त्री मो. दानिश आजाद अंसारी, अपरमुख्यसचिवः एल. वेंकटेश्वर लू, प्रमुखसचिवः सुभाषचन्द्रशर्मा, प्रमुखसचिवा संयुक्ता-समद्दार, अनुसूचित- जाति- जनजाति- आयोगाध्यक्षः बैजनाथ-रावतः च उपस्थिताः आसन्।

मञ्चे चयनितेभ्यः छात्रेभ्यः प्रमाणपत्रं प्रदानम्

कार्यक्रमे मुख्यमन्त्रिणा मञ्चे कतिपये चयनितेभ्यः छात्रेभ्यः छात्रवृत्ति-प्रमाणपत्राणि प्रदानानि च, तैः सह समूह-छायाचित्रम् अपि गृहीतम्। एते छात्राः आसन् सूर्यांशवर्मा, दिशारावत, प्रगति सोनवानी, समीरशर्मा, अंशिकावर्मा, आकांक्षाशर्मा, ऋषभदेव मिश्रः, प्रशान्त ओझा, फिरदौस अंसारी, रहनुमा शहाब, अमितकुमारः, अनुजगोंडः इत्यादयः।

छात्रैः छात्रवृत्तेः कृते आभारः व्यक्तः

मुख्यमन्त्रिणः समक्षे छात्रैः छात्राभ्यां च छात्रवृत्ति-वितरण-उपक्रमस्य कृते आभारः व्यक्तः। कक्षा नवमीछात्रा अंशिकावर्मा उक्तवती यत् अहं छात्रवृत्तिं प्राप्य अत्यन्तं गौरवम् अनुभवामि। अहं तस्मिन् राज्ये वसामि यत्र मुख्यमन्त्री बालानां सम्मानं भविष्यं च चिन्तयति। एषा छात्रवृत्तिः केवलम् आर्थिकसाहाय्यं न, अपितु भविष्योन्नतिकारणाय महत्वपूर्णं पथम् अस्ति। अहम् एतस्य धनस्य सदुपयोगं करिष्यामि।

राजकीय- जुबिली- इण्टर- महाविद्यालयानां छात्रः ऋषभदेवमिश्रः उक्तवान् अद्य मम जीवनस्य अत्यन्तं हर्षपूर्णः क्षणः अस्ति। मुख्यमन्त्रिणः कृतः एषः सम्मानः मम कृते अविस्मरणीयः अनुभवः। अहम् उत्तरप्रदेश-सर्वकारस्य आभारी अस्मि, यत् तैः छात्रवृत्तिः इयं योजना आरब्धा। अस्माभिः न केवलम् आर्थिक-साहाय्यम्, अपि तु आत्मविश्वासः अपि प्राप्तः। अहं मातापितृभ्यः, आचार्येभ्यः च अपि कृतज्ञः अस्मि।